

Eduskunnan hallintovaliokunta

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi neuvoston asetuksen (EY) N:o 2012/2002 muuttamisesta taloudellisen tuen antamiseksi vakavan kansanterveyskriisin kohtaamille jäsenvaltioille ja hakijamaille

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä asiantuntijalausuntoa komission ehdotuksesta koskien Euroopan solidaarisuusrahastoa. Sisäministeriön pelastusosasto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Komissio on antanut lainsäädäntöehdotuksen (COM(2020) 114 final) Euroopan solidaarisuusrahaston soveltamisalan laajentamisesta ilman ajallista rajausta kuluvaan ohjelmakauteen. Solidaarisuusrahasto perustettiin vuonna 2002 luonnonkatastrofeihin reagoimiseksi Euroopan unionissa. Solidaarisuusrahastosta annetun asetuksen soveltamisalaan on koronaepidemian johdosta ehdotettu laajennusta, jotta kansanterveydellisistä kriiseistä jäsenvaltioille aiheutuvaa taloudellista rasitetta voitaisiin kompensoida kyseisestä rahastosta. Vuonna 2020 rahastosta olisi käytettävissä komission ehdotuksen mukaan 800 miljoonaa euroa niiden jäsenmaiden auttamiseksi, jotka kärsivät eniten käsillä olevasta koronaepidemiasta.

Pelastuspalvelun alalla on perustettu unionin pelastuspalvelumekanismi parantamaan ja tehostamaan Euroopan maiden yhteistyötä ja helpottamaan koordinoitua pelastuspalvelun alalla luonnon ja ihmisen aiheuttamien katastrofien ennaltaehkäisyssä, varautumisessa ja avustustoiminnassa. Pelastusavunannon järjestelmä perustuu mekanismiin osallistuvien maiden kansallisiin valmiuksiin, joiden lopullinen käyttöönotto on jäsenmaiden toimivallassa. Komissio koordinoi jäsenmaiden avunantoa Brysselissä, DG ECHO:ssa sijaitsevasta koordinaatiokeskuksesta. Pelastuspalvelumekanismiin on allokoitu vuosille 2014-2020 yhteensä noin 370 miljoonaa euroa, josta 225 miljoonaa on tarkoitettu ennaltaehkäisyyn ja varautumiseen ja avustustoimintaan EU:n sisällä ja 145 miljoonaa EU:n ulkopuolisiin toimiin. Komission monivuotisessa rahoituskehys ehdotuksessa vuosille 2021-2027 rahoitusta tälle alalle on ehdotettu 1,4 miljardia euroa. Neuvottelut rahoituskehyksestä ovat vielä kesken.

Käsillä olevaan koronaepidemiaan on hyödynnetty pelastuspalvelumekanismiä kautta saatavia varoja lähinnä unionin kansalaisten kotiutuslentoihin, mutta vähäisessä määrin myös maiden materiaaliapupyyntöihin koskien henkilökohtaisia suojautumisvarusteita. Pelastuspalvelumekanismiä käytössä olevat varat ovat määrällisesti ja käyttötarkoituksen osalta rajatut ja kohdistuvat katastrofien aikaiseen tai jälkeiseen välittömään avustustoimintaan.

On ennakoitavissa, että koronaepidemian haitalliset vaikutukset jäsenvaltioiden talouteen, yrityksiin ja työmarkkinoihin tulevat olemaan mittavat. Tästä syystä

komission ehdotus solidaarisuusrahaston soveltamisalan laajentamisesta kansanterveyttä uhkaaviin kriiseihin on kannatettava. Sisäministeriö pitää tärkeänä valtioneuvoston kirjelmän kantaa siitä, että laajennuksella ei tule ennakoida EU:n tulevan monivuotisen rahoituskehysten sisältöä (2021-2027). On myös huomiotava, että ehdotettu solidaarisuusrahaston soveltamisalan muutos johtanee siihen, että mahdollisiin jäsenmaissa tapahtuviin luonnonkatastrofeihin on muutoksen myötä saatavissa aiempaa vähemmän rahoitusta.

Neuvotteleva virkamies

Mirka Meres-Wuori